

תאריך עדכון: נובמבר 2024

שם ומספר הקורס: ילדים 81-095 / 81-361

ראש החוג: דר' הדס שאשא לבסקי

מחלקות מלמדות: המרכז הרפואי לגליל, מרכז רפואי לצפון, מרכז רפואי זיו,

ביה"ח צרפתי, מרכז רפואי העמק

סוג הקורס: קלרקשיפ

שנת לימודים: תשפ"ה סמסטר: א'+ב' היקף שעות: 7 ש"ש

א. מטרת הקורס

בסיום הסבב ברפואת ילדים הסטודנט:

- יאבחן ויפרט מיהו הילד הבריא ומהי התפתחות נורמלית
- יאבחן מצבי מחלה שכיחים ברפואת ילדים בקבוצות הגיל השונות על ידי איסוף נתונים מהילד וממשפחתו (אנמנזה, בדיקה גופנית, ממצאי בדיקות עזר ועוד)
- יפרש תוצאות מעבדה ובדיקות עזר אחרות כמו בדיקות דימות - ממצאים תקינים ולא תקינים באופן משמעותי, ממצאים שכיחים וממצאים פתולוגיים משמעותיים של בדיקות מעבדה ובדיקות הדימות השונות.
- יבחר תכנית טיפול עבור ילד חולה, המבוססת על הנתונים שנאספו לגביו כך שתתאים לאבחנה הקלינית הסבירה ביותר, ויסביר את החשיבה הקלינית ואת שלביה שהובילו לבחירה זו כולל הסיכויים ואת הסיכונים של תכנית הטיפול שנבחרה.

ב. תוכן הקורס:

1. גדילה והתפתחות תקינה ופתולוגית מהלידה ועד לתקופת ההתבגרות*.
2. רפואה מונעת וחיסונים (כולל תכנית חיסונית עדכנית במדינת ישראל)
3. תזונה: צרכים תזונתיים, חלב אם/פורמולות, חסר בויטמינים
4. נוזלים ואלקטרוליטים – פתופיזיולוגיה וטיפול במצבי חסר
5. הזנחה והתעללות בילדים
6. עקרונות גנטיים ולקויים גנטיים שכיחים
7. מצבי חרום ברפואת ילדים
 - א. הרעלות שכיחות
 - ב. טביעה לסוגיה
 - ג. חבלות חום וקור
 - ד. מצבי הלם לסוגיהם
8. הגישה לילד החשוד למחלה מטבולית

מחלות מטבוליות מייצגות בתחומים הבאים:

 - א. פגם במטבוליזם של חומצות אמיניות
 - ב. פגם במטבוליזם הקרבוהידרטים
 - ג. בירור היפוגלקמיה, חמצת מטבולית, היפראמונמיה
9. הילוד הבריא והחולה:
 - א. הילוד בסיכון גבוה
 - ב. אספיקציה בלידה
 - ג. סיבוכי פגות*.
 - ד. הפרעות מטבוליות שכיחות בילוד
 - ה. מחלות דרכי נשימה כולל מומים מולדים שכיחים
 - ו. מחלות לב בילוד
 - ז. הפרעות שכיחות במערכת העיכול כולל מומים מולדים שכיחים ו- Necrotizing enterocolitis
 - ח. פרכוסים בילוד

ט. מלפורמציות שכיחות במערכת העצבים

י. מומים כלייתיים שכיחים

יא. Abnormal external genitalia

יב. אנמיה בילוד

יג. צהבת בילוד*

יד. זיהומים מולדים ונרכשים

10. בעיות שכיחות ברפואת מתבגרים

א. הפרעות אכילה

ב. דיכאון וניסיון התאבדות*

ג. שימוש בסמים

11. הפרעות אימונולוגיות ואלרגיות

א. הגישה האבחנתית לילד עם זיהומים חוזרים

ב. הגישה האבחנתית והטיפולית לילד עם חסר חיסוני

ג. עקרונות טיפוליים במצבים אלרגיים כרוניים וחריפים

12. מחלות רקמת חיבור

א. הגישה האבחנתית לילד עם חשד למחלה ראומטית

ב. האבחון והטיפול במחלות ראומטיות שכיחות

ג. וסקוליטיס כולל מחלת HSP וKawasaki*

ד. FMF*

13. מחלות זיהומיות

א. הגישה למחלת חום בילדים בגילאים השונים*.

ב. עקרונות הטיפול האנטיביוטי בילדים

ג. מחלות חום עם פריחה

ד. מחלות חיידקיות שכיחות (בעיקר באזורינו: ברוצלזיס, סלמונלזיס,

ריקציוזיס)

- ה. מחלות וירליות שכיחות* (EBV, CMV, Rota virus)
- ו. זיהומים במערכת הנשימה*
- ז. גישה עדכנית לטיפול בדלקת אוזניים לסוגיה
- ח. גישה עדכנית לטיפול בדלקת גרון וסיבוכיה
- ט. הגישה ללימפאדניטיס
- י. זיהומים במערכת העיכול (גסטרואנטריטיס*) והכבד
- יא. זיהומים ברקמת חבור(צלוליטיס, ארטריטיס, אוסטאומייליטיס*)
- יב. זיהומים במערכת העצבים (מנינגיטיס, אנצפליטיס)*
- יג. זיהומים במערכת הקרדיווסקולרית
- יד. זיהומים בדרכי השתן*
- טו. הגישה לזיהום אצל החולה עם כשל חיסוני

14. מערכת עיכול

- א. פתופיזיולוגיה של מערכת העיכול
- ב. מומים מולדים במערכת העיכול
- ג. מחלות ושט, קיבה, תריסריון ומעי
- ד. מחלות דלקתיות חריפות וכרוניות של מערכת העיכול
- ה. מצבי תת ספיגה (כרסת*)
- ו. מחלות הכבד והלבלב
- ז. הגישה לעצירות בילדים

15. מערכת הנשימה

- א. פתופיזיולוגיה של מערכת הנשימה
- ב. מומים מולדים במערכת הנשימה
- ג. מחלות דלקתיות חריפות וכרוניות של מערכת הנשימה
- ד. ציסטיק פיברוזיס CF*
- ה. אסטמה ומצבים נלווים*
- ו. שאיפת גוף זר

16. המערכת הקרדיווסקולרית

- א. התפתחות המערכת בעובר ובילוד
- ב. מומי לב מולדים
- ג. מחלות לב נרכשות כולל Rheumatic fever
- ד. מחלות הפריקרד והמיוקרד
- ה. אי ספיקת לב והטיפול בה
- ו. הפרעות קצב והולכה כולל תסמונת QTC מאורך

17. מחלות המטולוגיות

- א. התפתחות המערכת ההמטופויטית וכשלים בהתפתחותה
- ב. אנמיות לכל סוגיה*
- ג. מחלות דמם וקרישה
- ד. הפרעות בתפקוד הטרומבוציטים (ITP)
- ה. הפרעות בתפקוד הלויקוציטים
- ו. תפקוד ומחלות הטחול

18. מחלות גידוליות

- א. אפידמיולוגיה של גידולים בילדים
- ב. עקרונות, אבחון וטיפול בסרטן בילדים
- ג. לאוקמיות לסוגיהן*
- ד. לימפומות לסוגיהן
- ה. גידולים סולידיים שכיחים בילדים*
- ו. היסטיוציטוזיס
- ז. גידולים וסקולרים שפירים

19. מחלות הכליה

- א. מחלות גלומרולריות (גלומרולונפריטיס*)
- ב. מצבים הקשורים להמטוריה
- ג. מצבים הקשורים לפרוטאנווריה (סינדרום נפרוטי*)

- ד. מחלות טובולריות
- ה. אי ספיקה כליתית חריפה וכרונית
- ו. מומים מולדים במערכת הגניטו-אורינרית
- ז. הגישה לזיהומים בדרכי השתן
- ח. הגישה לברור יתר לחץ דם*

20. המערכת האנדוקרינית

- א. פיזיולוגיה ופתולוגיה של ההתבגרות
- ב. פיזיולוגיה ופתולוגיה של ההיפותלמוס והבלוטה הפיטואיטרית
- ג. דיאבטס אינסיפידוס וברור פוליאוריה
- ד. התבגרות מוקדמת ומאוחרת והסנדרומים הקשורים אליה
- ה. פיזיולוגיה ופתולוגיה של בלוטת התריס
- ו. הומיאוסטזיס של סידן, ויטמין D ומחלות של בלוטת יותרת התריס
- ז. הפרעות אדרנל כולל פגמים אנזימטיים שכיחים
- ח. פעילות ותת פעילות של הורמוני המין
- ט. הגישה לברור קומה נמוכה
- י. סוכרת נעורים*
- יא. השמנת יתר*

21. מערכת העצבים

- א. אנומליות מולדות של מערכת העצבים
- ב. פרכוסים בגיל הילדות ומצבים דומי-פרכוס*
- ג. כאבי ראש בילדים
- ד. תסמונות נירו-קוטנאיות
- ה. הפרעות תנועה בילדים
- ו. שיתוק מוחין
- ז. מחלות נירודגנרטיביות
- ח. זיהומים של מערכת העצבים
- ט. יתר לחץ תוך גולגולתי (פסאודוטומור)

י. מחלות נירומוסקולריות

יא. Familial dysautonomia

יב. Guillain – Barre Syndrome

22. מצבי חולי שכיחים בעיניים

א. עיו אדומה

ב. אישון לבן

ג. פזילה

23. מצבי חולי שכיחים בעור

א. דרמטיטיס אטופית

ב. אורטיקריה

24. מצבי חולי שכיחים בא.א.ג:

א. דלקת אוזן תיכונה וכרונית

ב. דלקת שקדיים

ג. ברור גוש צווארי

25. מחלות עצם ומפרקים

א. מלפורמציות שכיחות

ב. זהומי עצם ומפרק

ג. דיספלסיות של העצם

ד. מצבי כאב שכיחים: Transient synovitis, Legg Perthes

(Dis,Slipped capital femoral epiphysis,Osgood Schlatter)

26. בעיות שכיחות ברפואת ילדים:

א. קוצר נשימה, שעול וצפצופים, כחלון

ב. כאב גרון

ג. כאב אוזניים והפרעות שמיעה

- ד. חום ללא מוקד
- ה. כחלון, איושה בלב, שנויים בדופק הלב
- ו. כאבי בטן, שלשולים, הקאות ועצירות, צואה דמית
- ז. גוש בבטן
- ח. הגדלת כבד וטחול
- ט. פריחה, פורפורה ושנויים בצבע העור
- י. כאב ראש ושנויים במצב ההכרה
- יא. פרכוסים
- יב. בכי בלתי פוסק בתינוק
- יג. דם, חלבון, שנויים בצבע השתן
- יד. חסר שגשוג, קומה נמוכה, חסר תזונתי ועודף משקל
- טו. הפרעות בהתפתחות הפסיכומוטורית
- טז. הפרעות בלמידה
- יז. הפרעות אכילה בינקות ובבגרות
- יח. מוות פתאומי

מהלך השיעורים:

- הסטודנטים ישתתפו בעבודה הקלינית במחלקות ובמרפאות, יקבלו חולים ויציגו אותם, בהתאם לתוכנית ההוראה.
- בתקופת הלימודים הסטודנטים יעשו סבבים בנות יום-יומיים ליחידות ומרפאותיהם של תת-המקצועות: המטולוגיה ילדים, אנדוקרינולוגיה ילדים, נפרולוגיה ילדים, גסטרואנטרולוגיה ילדים, קרדיולוגיה ילדים.
- בתקופת הלימודים הסטודנטים יעשו סבב בן יום בחדר מיון ילדים

חובות הקורס:

- 8 שבועות של קלרקשיפ בפדיאטריה מורכב משבוע וחצי של לימודים בקהילה ו- 6.5 שבועות במחלקת ילדים.
- 5 ימים ראשונים של הסבב מוגדרים כ"קורס מבוא ברפואת ילדים".
- בקורס מבוא תלמדו מתוך הרצאות מוקלטות בלמידה מרחוק.

ביום א' תגיעו למחלקת ילדים לתחילת סבב ילדים במחלקה.
 ביום ב' של השבוע הראשון של הסבב יתקיים בוחן קצר של 10 שאלות על
 החומר הנלמד בקורס המבוא.

**במהלך יום ב' ועד השעה 10:00 בבוקר של יום ג' בשבוע הראשון של
 הקרקשיפ תשתתפו בסקר שביעות רצון על ההוראה בקורס מבוא
 ברפואת ילדים.**

* בשבוע של רפואת ילדים בקהילה תצאו ללמוד ולעבוד עם רופאי ילדים
 במרפאות ילדים שונות השייכות לקופת חולים מכבי או כללית.
 תכנית לימודים במחלקת ילדים מפורטת בהמשך.
 בשבוע האחרון של הסבב, מיום א' בשעה 8:00 בבוקר ועד יום ה' בשעה
 13:00 סקר שביעות רצון מההוראה בקרקשיפ יהיה פתוח וזמין עבורכם
 למענה.

חובות הסטונט בסבב ילדים:

- נוכחות חובה
- ביצוע לפחות 2 קבלות בשבוע
- הגשת 3 קבלות להערכה וציון לטיטור
- ביצוע 4 תורנויות מיון לפחות (עד השעה 21:00 לפחות).
- על מנת לעבור את הסבב נדרש ציון 60 לפחות בסעיפים של הערכת
 מחלקה ובחינה סופית (שיקלול של שתי הבחינות).
- ציון הסבב המפורט להלן שווה 90% מהציון הסופי למקצוע.
 ובחינת המתכונת שווה 10% מהציון הסופי.

מרכיבי ציון הסבב במחלקת ילדים:

- הגשת 3 קבלות להערכה וציון: מהווה 30% מציון המחלקה
- בוחן שבוע המבוא - 10% מהציון בסבב
- בחינת אוסקי בסיום הסבב 60% מהציון בסבב.

ד. ביבליוגרפיה:

(1 ספר הבסיס ללימוד הסטודנטים הוא

.Nelson Essentials of Pediatrics, 9th Edition, 2023

הערה: הספר קיים בפורמט אלקטרוני דרך Clinical Key
(2) כל הנושאים המסומנים בכוכבית ילמדו מהספר
Nelson Textbook of Pediatrics, 22th Edition, 2025
(3) נושא אבחנה הפיסיקלית ילמד מהפרק בספר:
Bates' Guide to Physical Diagnosis and History Taking, 11th
Edition (editor: LS Bickley).2013
Chapter: Assessing children: infancy through adolescence
(4) הנחיות קליניות:

המלצות לאבחון וטיפול גסטרואנטריטיס חדה בילדים בישראל 2023

<https://www.ima.org.il/main/editclinicalinstruction.aspx?clinicalinstructionid=49>

אבחון וטיפול בזיהום בדרכי השתן בילדים

https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_112_UrinaryTractInfectioninChildren.pdf

האבחנה והטיפול בזיהומי עור חיידקיים שכיחים בילדים 2023

https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_61_zihumeyOr.pdf

אבחון וטיפול בדלקת אוזן תיכונה בילדים 2023

https://ima-contentfiles.s3.amazonaws.com/clinical_115_OtitisMediainChildren.pdf

אבחון וטיפול בדלקת לוע חדה הנגרמת ע"י GAS בילדים 2018

https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_88_DaleketLoaHada.pdf

אבחון וטיפול במחלקה לרפואה דחופה בתינוקות עד גיל 3 חודשים עם חום 2018

https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_94_baby3months.pdf

אבחון וטיפול בזיהומים חיידקיים חדים של העצמות והמפרקים בילדים 2019

<https://www.ima.org.il/main/editclinicalinstruction.aspx?clinicalinstructionid=1415>

אבחון בירור וטיפול ביתר לחץ דם בילדים 2016

https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_81_kidsBloodPreasure.pdf

תדריך החיסונים בישראל

לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות 2018
הוראות כלליות לחיסונים, טיב התרכיבים, גיל חיסון השגרתי, הוריות לביצוע החיסון,
הוריות נגד ואזהרות כלליות ותופעות לוואי

https://www.health.gov.il/unitsoffice/hd/ph/epidemiology/td/docs/tadrich_chisunim.pdf

האבחנה והטיפול בכאבי ראש בילדים 2018

https://www.ima.org.il/userfiles/image/clinical_92_headAceChildren.pdf

- החומר המחייב לבחינת הגמר הארצית הוא מתוך הסילבוס הארצי.